

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

برگردان: رضا فانی یزدی

۰۹ فبروری ۲۰۲۴

سنجش قدرت جنوب جهانی

جهان در آستانه ورود به مرحله جدیدی است که برخی معتقدند پایان دوران سلطه غرب است. نارندرا مودی، نخست وزیر هند، در اجلاس جنوب جهانی Global South در جنوری ۲۰۲۳ گفت: ” در زمانی که هشت دهه حکمرانی طولانی جهانی در حال تغییر است، بزرگترین سهم در آینده از آن ماست ، ما باید سعی کنیم نظم نوظهور جهانی را شکل دهیم.

با اطمینان می توان گفت که در حال حاضر ۸۸ درصد از جمعیت جهان در خارج از غرب در جایی که اکنون جنوب جهانی نامیده می شود زندگی می کنند. مسلماً، بسیاری از کشورهای جنوبی جهانی در سراسر امریکای لاتین، افریقا و آسیا دیگر در صحنه جهانی نقش انفعالی ندارند، در عوض به جهات مختلف فعالانه و مستقل از غرب عمل می کنند. نشانه‌های این امر بیشتر از یک دهه قبل ظاهر شد، زمانی که امریکا، قدرتمندترین کشور جهان، برای متقاعد کردن کشورها به نپیوستن به طرح کمربند و جاده چین کمپین جهانی خود را شروع کرد، اما موفق به این کار نشد و بیش از ۱۴۰ کشور به این کمپین جهانی نپیوستند.

جای تعجب نیست که ایالات متحده نتوانسته است برازیل، ارجنتاین، مصر، تایلند، اندونزی و جمهوری دموکراتیک کنگو را متقاعد کند که چین را منزوی کنند، در حالی که این کشورها زمانی با امریکا توافق کرده بودند که اتحاد جماهیر شوروی را در دوران جنگ سرد منزوی کنند.

حسی در حال رشد

گرچه اکثر کشورهای جنوب جهانی تهاجم غیرقانونی روسیه به اوکراین را محکوم کردند اما این حس رو به رشد در جنوب جهانی خود را در این واقعیت آشکار می کند که همین کشورهایی که ۸۵ درصد از جمعیت جهان را نمایندگی می کنند، حاضر به تحریم روسیه نشدند.

منتقدان این اصطلاح (جنوب جهانی) همچنین بدرستی ادعا می کنند که جنوب جهانی – که زمانی "دنیای توسعه نیافته" و سپس جهان سوم نامیده می شد – بسیار متنوع است: آنها می پرسند، چگونه امریکائی های لاتین، افریقائی ها، عرب ها و آسیائی ها می توانند یکسان فکر کنند؟

تنوع گرچه واقعی است، اما با این حال، با توجه به تجربه ۳۳ سال فعالیت دیپلماتیک برای کشورم سنگاپور و شرکت در بسیاری از جلسات جنبش عدم تعهد و گروه G77 می توانم درجائی از همبستگی سیاسی را میان این کشورها به ویژه در مقابله با سلطه کشورهای غربی احساس کنم.

هند در معاملات خود با روسیه و عضویت چهارگانه نشان می دهد که یک کشور پیشرو در جنوب جهانی می تواند موضع متفاوتی اتخاذ کند.

منفعت شخصی کشورهای غربی اخیراً در طول اپیدمی جهانی مشهود بود. علی رغم وجود ذخایر مازاد واکسین در غرب، تعداد کمی از واکسین های کووید-۱۹ از آنجا به جنوب جهانی سرازیر شد. در طول یک موج آلودگی، اتحادیه اروپا حتی میلیون ها واکسین را از افریقا، جایی که این واکسین ها تولید می شدند بیرون برد و به اروپا فرستاد.

با این حال هند نشان می دهد که یک کشور پیشرو در جنوب جهانی می تواند موضعی متفاوت اتخاذ کند. عضویت هند در چهارگانه – با امریکا، استرالیا و جاپان – مطمئناً این کشور را در حوزه ژئوپلیتیک به غرب نزدیکتر کرده است. با این وجود تصمیم گرفته است روسیه را منزوی نکند و سهم واردات نفت خود از روسیه را از دو دهم درصد به ۴۰ درصد افزایش داده است.

لحظات چشمگیر

پژواک صدا هائی از جنوب جهانی لحظات قابل توجهی را در جهان به وجود آورده است.

در بیست و هفتمین کنفرانس تغییرات آب و هوائی سازمان ملل در سال ۲۰۲۲ خانم Mia Mottley میا موتلی، نخست وزیر باربادوس، با طرح خود تحت عنوان Bridgetown بریج تاون، بحث در مورد تأمین مالی آب و هوا را پیش برد. هدف آن طرح چیزی کمتر از دگرگونی سیستم مالی جهانی برای بهبود بنیادی ارائه کمک های مالی و وام های موجود به کشورهای فقیرتر و آسیب پذیر در برابر اثرات تغییرات آب و هوائی نیست.

در سپتامبر ۲۰۲۳، در اجلاس سران G20، اتحادیه افریقا یک کرسی دائمی در G20 به دست آورد و به طور قابل توجهی صدای بخش بزرگی از جنوب جهانی را افزایش داد.

اخیراً، افریقای جنوبی یک پرونده نسل کشی علیه اسرائیل را به دلیل رفتار با مردم فلسطین در غزه به دادگاه بین المللی دادگستری ارسال کرد. علی رغم فشار های شدید امریکا و غرب برای دست کشیدن از این شکایت، موضع افریقای جنوبی، صدای اخلاقی جدید و قوی تر جنوب جهانی را نشان می دهد.

این اقدام افریقای جنوبی به همان اندازه قابل توجه است که دیگر انجمن ها و مؤسسات جنوب جهانی در حال افزایش وزن خود هستند. اتحادیه بریکس – متشکل از برزیل، روسیه، هند، چین و افریقای جنوبی – در سال ۲۰۰۹ به عنوان نقطه مقابل گروه کشورهای G7 و در نقد رفتار آنها راه اندازی شد.

با این حال، اکنون واضح است که بریکس در حال رشد است. در سال ۱۹۸۰ گروه G7 حدود ۵۰ درصد از تولید ناخالص داخلی جهان را از نظر برابری قدرت خرید به خود اختصاص داد، این در حالی بود که کشورهای بریکس - به استثنای روسیه که در آن زمان بخشی از اتحاد جماهیر شوروی بود - حدود ۱۱ درصد را به خود اختصاص دادند. امروز، گروه G7 فقط ۳۰ درصد از تولید ناخالص جهان را در اختیار دارد و این در حالیست که کشورهای عضو بریکس نیز ۳۰ درصد از تولید ناخالص جهان را تشکیل می دهند. نکته قابل توجه اینست که عضویت در بریکس BRICS به طور چشمگیری در حال افزایش است در حالی که G7 راکد مانده است.

نقش مؤثر اقتصادی کنونی بریکس بهتر توضیح می دهد که چرا، نشانه هائی وجود دارد که بسیاری از ساکنان کشورهای جنوب جهانی، به ویژه در آسیا، به طور قابل ملاحظه ای به آینده زندگی در این کشورها خوش بین هستند. گرچه بعضی از کشورهای مهم در جنوب جهانی با مشکلاتی مواجه هستند، که از دو کشور آرژانتین و مصر می توان نام برد.

گزارش یونیسف در سال ۲۰۲۱ نشان داد که ۵۹ درصد از جوانان در کشورهای پردرآمد فکر می کنند که کودکان امروز در این کشورها-نسل آینده- از نظر اقتصادی در وضعیتی بدتری از والدین خود خواهند بود و تنها ۳۱ درصد فکر می کنند که نسل آینده در این کشورها وضعیت بهتری خواهند داشت. در مقابل، ۶۹ درصد از جوانان در کشورهای کم درآمد و با درآمد متوسط پائین فکر می کنند که کودکان امروزی وضعیت بهتری از نظر اقتصادی نسبت به والدین خود خواهند داشت و فقط ۲۴ درصد فکر می کنند که وضعیت فرزندان آنها بدتر خواهد شد.

چرا جنوب جهانی خوشبین است؟

به عنوان مثال، مجموع جمعیت ۳.۵ میلیاردی چین، هند و کشورهای آسه آن را در نظر بگیرید. در سال ۲۰۰۰ تنها ۱۵۰ میلیون نفر از این افراد از استانداردهای زندگی طبقه متوسط برخوردار بودند. امروزه این تعداد به حدود ۱.۵ میلیارد نفر افزایش پیدا کرده است که دو برابر کل جمعیت کشورهای غربی است. و پیش بینی می شود تا سال ۲۰۳۰ جمعیت طبقه متوسط در این کشورها به ۳ میلیارد برسد. با توجه به رشدی با چنین سرعت، می توان پیش بینی کرد که دهه های آینده ممکن است متعلق به جنوب جهانی است.

*متن مقاله کیشور محبوبانی Kishore Mahbubani را در اینجا می توانید مطالعه کنید.

<https://www.chathamhouse.org/publications/the-world-today/2024-02/measuring-power-global-south>

*- برای اطلاع بیشتر در مورد پیشنهاد خانم موتلی می توانید مطلب زیر را مطالعه کنید

<https://www.globalcitizen.org/en/content/climate-change-bridgetown-initiative-mia-mottley/#:~:text=The%20Bridgetown%20Initiative%20%E2%80%94%20unveiled%20by,the%20climate%20and%20development%20crises.>

گروه G77 یا گروه ۷۷ بزرگترین سازمان بین دولتی کشورهای در حال توسعه در سازمان ملل است که ابزاری را برای کشورهای جنوب فراهم می کند تا منافع اقتصادی جمعی خود را بیان و ارتقا دهند و ظرفیت مذاکره مشترک خود را در مورد تمام موضوعات مهم اقتصادی بین المللی افزایش دهند. برای اطلاع بیشتر از این گروه به وبگاه زیر

مراجعه کنید. / <https://www.g77.org/>